UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

15 päivänä joulukuuta 2009 *

Asiassa C-461/05,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 23.12.2005,

**Euroopan komissio**, asiamiehinään C. Cattabriga, G. Wilms, D. Triantafyllou ja H. Støvlbæk, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

**Tanskan kuningaskunta**, asiamiehinään J. Molde, J. Bering Liisberg ja B. Weis Fogh,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

jota tukevat

**Helleenien tasavalta**, asiamiehinään E.-M. Mamouna, A. Samoni-Rantou ja K. Boskovits,

**Portugalin tasavalta**, asiamiehinään C. Guerra Santos, L. Inez Fernandes ja J. Gomes, ja

**Suomen tasavalta**, asiamiehinään E. Bygglin ja A. Guimaraes-Purokoski, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits ja C. Toader sekä tuomarit C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), M. Ilešič, J. Malenovský ja U. Lõhmus,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.11.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.2.2009 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Euroopan yhteisöjen komissio on vaatinut kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Tanskan kuningaskunta ei ole noudattanut yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29.5.1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89 (EYVL L 155, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.7.1996 annetulla neuvoston asetuksella (Euratom, EY) N:o 1355/96 (EYVL L 175, s. 3; jäljempänä asetus N:o 1552/89), 2 ja 9–11 artiklan mukaisia velvoitteitaan 31.5.2002 saakka eikä kyseisestä päivämäärästä alkaen yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 (EYVL L 130, s. 1) samojen artiklojen mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltäytynyt laskemasta ja maksamasta sellaista omien varojen määrää, joka on jätetty kantamatta ajanjaksolla 1.1.1998–31.12.2002 ja joka liittyy puolustusmateriaalin tullittomaan maahantuontiin, ja koska se on kieltäytynyt suorittamasta viivästyskorkoja sen vuoksi, ettei se ole maksanut kyseisiä omia varoja komissiolle.

**Asiaa koskevat oikeussäännöt**

*Yhteisön säännöstö*

2 Yhteisöjen omista varoista 24.6.1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/376/ETY, Euratom (EYVL L 185, s. 24) ja Euroopan yhteisöjen omista varoista 31.10.1994 tehdyn neuvoston päätöksen 94/728/EY, Euratom (EYVL L 293, s. 9) 2 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Yhteisöjen talousarvioon otettavia omia varoja ovat tulot, jotka kertyvät

– –

b) yhteisestä tullitariffista ja muista tulleista kertyvistä maksuista, jotka yhteisöjen toimielimet ovat vahvistaneet tai vahvistavat muiden kuin jäsenvaltioiden kanssa käytävälle kaupalle, sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tullimaksuista

– –”

3 Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä yhteisön tullikoodeksi) 20 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tullien, jotka lain mukaan kannetaan tullivelan syntyessä, on perustuttava Euroopan yhteisöjen tullitariffiin.

– –

3. Euroopan yhteisöjen tullitariffi käsittää:

a) yhdistetyn tavaranimikkeistön

– –

c) yhdistetyssä nimikkeistössä tarkoitettuihin tavaroihin tavallisesti sovellettavat maksut ja muut veloitusperusteet kannettaessa:

– tulleja – –

– –

d) yhteisön tiettyjen maiden tai maiden ryhmien kanssa tekemiin tullietuuskohteluun oikeuttaviin sopimuksiin sisältyvät tullietuustoimenpiteet;

e) yhteisön yksipuoliset tiettyjä maita, maiden ryhmiä tai alueita koskevat tullietuustoimenpiteet;

f) yksipuoliset suspensiotoimenpiteet, jotka koskevat alennuksen tai vapautuksen myöntämistä tiettyihin tavaroihin sovellettavista tuontitulleista;

g) muut tariffitoimenpiteet, joista säädetään muussa yhteisön lainsäädännössä.

– –”

4 Yhteisön tullikoodeksin 217 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tulliviranomaisten on laskettava jokainen tullivelasta johtuva tuonti- tai vientitullien määrä, jäljempänä ’tullien määrä’, heti, kun niillä on käytettävissään tarvittavat tiedot, ja

kirjattava nämä määrät tilikirjoihin tai muulle vastaavalle tietovälineelle (tileihin kirjaaminen).

_ _”

5 Siltä osin kuin on kyse yhteisöjen omien varojen asettamisesta komission käyttöön, Euroopan unionin neuvosto antoi asetuksen N:o 1552/89, jota sovelletaan käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevaan ajanjaksoon 30.5.2000 saakka. Kyseinen asetus korvattiin 31.5.2000 alkaen asetuksella N:o 1150/2000, jolla asetus N:o 1552/89 kodifioidaan sen sisältöä muuttamatta.

6 Asetuksen N:o 1552/89 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovellettaessa yhteisöille kuuluvaa maksua päätöksen 88/376/ETY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista omista varoista pidetään todettuna, kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset maksun määrän merkitsemisestä kirjanpitoon ja sen tiedoksiannosta maksuvelvolliselle on täytetty.

a. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun toteamisen päivämäärä on tullilainsäädännössä säädetyn kirjanpitoon merkitsemisen päivämäärä.

_ _”

7 Kyseisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on hyvitettävä omat varat 10 artiklassa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti tilille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä kyseisen jäsenvaltion valtionvarainhallinnossa tai sen nimeämässä laitoksessa.

Tämän tilin pitäminen on maksutonta.”

8 Mainitun asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Sen jälkeen, kun päätöksen 88/376/ETY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b [ala]kohdassa tarkoitetuista omista varoista on vähennetty kymmenen prosenttia perimiskuluihin mainitun päätöksen 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ne tuloutetaan viimeistään sitä kuukautta, jona maksu on tämän asetuksen 2 artiklan mukaisesti todettu, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

_ _”

9 Asetuksen N:o 1552/89 11 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Asianomaisen jäsenvaltion on maksettava kaikista 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tilille tehtävien tuloutusten viivästyksistä korkoa, jonka korkokanta on kyseisen jäsenvaltion rahamarkkinoilla eräpäivänä lyhyen aikavälin rahoitukseen sovellettava

korkokanta kahdella [prosenttiyksiköllä] korotettuna. Korkokantaan lisätään 0,25 [prosenttiyksikköä] kutakin viivästyskuukautta kohden. Korotettua korkokantaa sovelletaan koko viivästyksen ajalta.”

10 Asetuksen N:o 1150/2000 22 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kumotaan asetus (ETY, Euratom) N:o 1552/89.

Viittauksia kumottuun asetukseen pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteen A osan vastaavuustaulukon mukaisesti.”

11 Näin ollen asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 2 ja 9–11 artikla ovat olennaiselta sisällöltään keskenään identtiset, vaikka toisessa viitataan päätökseen 88/376 ja toisessa päätökseen 94/728.

12 Asetuksen N:o 1150/2000 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu 10 prosentin määrä on korotettu 25 prosenttiin Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 29.9.2000 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2000/597/EY, Euratom (EYVL L 253, s. 42).

13 Mainitun päätöksen perustelujen ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Berliinissä 24 ja 25 päivänä maaliskuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto sopi muun muassa, että yhteisöjen omien varojen järjestelmän olisi oltava oikeudenmukainen, avoin, kustannustehokas ja yksinkertainen ja perustuttava sellaisiin kriteereihin, joista käy parhaiten ilmi kunkin jäsenvaltion kyky osallistua rahoitukseen.”

14 Tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tuontitullien suspendoimisesta 21.1.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 150/2003 (EUVL L 25, s. 1) – joka on annettu EY 26 artiklan perusteella – johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden sotilassalaisuuksien suojaamiseksi on luotava erityiset hallinnolliset menettelyt tullisuspension myöntämiseksi. Sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antama selvitys, jonka asevoimille aseet tai puolustustarvikkeet on tarkoitettu, olisi asianmukainen takuu siitä, että vaaditut edellytykset täyttyvät, ja sitä voitaisiin käyttää myös tullikoodeksissa vaadittuna tulliselvityksenä. Selvitys olisi annettava todistuksen muotoisena. On aiheellista määritellä todistuksissa käytettävä kaava ja sallia myös automaattisten tietojenkäsittelytekniikoiden käyttö selvityksessä.”

15 Kyseisen asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tällä asetuksella vahvistetaan edellytykset jäsenvaltioiden sotilaallisesta puolustuksesta vastaavien viranomaisten toimesta tai nimissä kolmansista maista maahan tuotujen tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tuontitullien yksipuoliselle suspendoinnille.”

16 Mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, todistus ja maahantuodut tavarat voidaan sotilaallisista salassapitosyistä toimittaa tuontijäsenvaltion tätä varten nimeämille muille viranomaisille. Tällöin todistuksen antaneen toimivaltaisen viranomaisen on lähetettävä ennen kunkin vuoden tammikuun 31 ja heinäkuun 31 päivää kyseisiä maahantuotuja tavaroita koskeva yhteenveto saman jäsenvaltion tulliviranomaisille. Yhteenvedon on koskettava sen toimittamista välittömästi edeltävää kuuden kuukauden ajanjaksoa. Yhteenvedossa on mainittava todistusten lukumäärä ja myöntämispäivä sekä todistusten nojalla maahantuotujen hyödykkeiden tuontipäivä, kokonaisarvo ja bruttopaino.”

17 Asetusta N:o 150/2003 sovelletaan sen 8 artiklan mukaisesti 1.1.2003 alkaen.

**Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely**

18 Komissio totesi 20.12.2001 päivätyssä virallisessa huomautuksessa, joka saapui perille seuraavana päivänä, että Tanskan kuningaskunta oli jättänyt noudattamatta yhteisön oikeuteen perustuvia velvoitteitaan, koska se oli vapauttanut erityisesti sotilaalliseen käyttöön tarkoitetun materiaalin tuonnit tulleista.

19 Komissio myös kehotti 20.12.2001 päivätyllä kirjeellä kyseistä jäsenvaltiota laskemaan niiden tullien määrän, jotka olivat jääneet kantamatta varainhoitovuodelta 1998 ja sitä seuraavilta varainhoitovuosilta, ja asettamaan kyseiset määrät komission käyttöön ennen 31.3.2002. Se myös kiinnitti Tanskan viranomaisten huomion siihen seikkaan, että viimeksi mainitusta päivämäärästä alkaen olisi asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan mukaisesti maksettava viivästyskorkoa.

20 Tanskan kuningaskunta vetosi 27.3.2002 päivätyssä vastauksessaan EY 296 artiklaan, jolla sen mukaan jätetään jäsenvaltioille laaja harkintavalta sellaisten toimenpiteiden määrittämisessä, joita ne pitävät tarpeellisena keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi, ja totesi, ettei se aikonut kantaa tulleja erityisesti sotilaalliseen käyttöön tarkoitetun materiaalin tuonnista.

21 Komissio toisti 24.3.2003 päivätyllä kirjeellä alkuperäisen vaatimuksensa 1.1.2003 edeltävän erityisesti sotilaalliseen käyttöön tarkoitetun materiaalin tuontien osalta, koska kyseistä päivämäärää seuraavaa ajanjaksoa koski asetus N:o 150/2003.

22 Tanskan kuningaskunta piti 7.5.2003 päivätyssä vastauksessaan kiinni kannastaan.

23 Komissio lähetti 17.10.2003 päivätyllä kirjeellä Tanskan kuningaskunnalle uuden virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä suorittamaan tarpeelliset laskutoimitukset sellaisen omien varojen määrän määrittämiseksi, jotka oli jätetty suorittamatta yhteisölle sen takia, että erityisesti sotilaalliseen käyttöön tarkoitettuja tarvikkeita oli tuotu maahan tullitta varainhoitovuosina 1998–2002, asettamaan kyseiset varat komission käyttöön ja maksamaan viivästyskorkoa asetuksen N:o 1150/2000 mukaisesti.

24 Tanskan kuningaskunta toisti 7.1.2004 päivätyssä vastauksessaan kantansa, jonka mukaan sillä oli EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi oikeus vapauttaa puolustusmateriaalin tuonti tullista.

25 Tutustuttuaan Tanskan kuningaskunnan vastaukseen komissio lähetti 18.10.2004 perustellun lausunnon, jossa se kehotti kyseistä jäsenvaltiota toteuttamaan perustellun

lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Mainittu jäsenvaltio vastasi 3.3.2005 toistaen edellä esitetyt näkökohdat ja täsmentäen niitä.

26 Komissio katsoi Tanskan kuningaskunnan tällä tavalla toimittamat tiedot huomioon ottaen, ettei kyseinen jäsenvaltio ollut noudattanut perusteltua lausuntoa, ja se nosti käsiteltävänä olevan kanteen.

27 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hyväksyi 5.5.2006 antamallaan määräyksellä Helleenien tasavallan, Portugalin tasavallan ja Suomen tasavallan väliintulijoiksi tukemaan Tanskan kuningaskunnan vaatimuksia.

**Kanne**

*Asianosaisten lausumat*

28 Komissio väittää, että Tanskan kuningaskunta vetoaa virheellisesti EY 296 artiklaan kieltäytyessään maksamasta tulleja, koska tullien kantaminen ei vaaranna kyseisen jäsenvaltion keskeisiä turvallisuusetuja.

29 Komissio katsoo, että toimenpiteitä, joilla otetaan käyttöön poikkeuksia, kuten EY 296 artiklaa, on tulkittava suppeasti. Näin ollen asianomaisen jäsenvaltion, joka vaatii kyseisen artiklan soveltamista, on komission mukaan osoitettava, että se täyttää kaikki kyseisessä artiklassa määrätyt edellytykset silloin, kun se aikoo poiketa yhteisön tullikoodeksin 20 artiklasta, johon sisältyy tullien kantamista koskeva yleinen periaate, sellaisena kuin on se on vahvistettu EY 26 artiklassa.

30 Komissio katsoo myös, että pelkästään se seikka, että tuotteet sisältyvät 15.4.1958 tehdyllä neuvoston päätöksellä 255/58 vahvistettuun luetteloon, jossa määritellään ne tuotteet, joihin EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohtaa voidaan soveltaa, ei yksinään riitä johtamaan siihen, että kyseistä määräystä sovelletaan, koska kyseisessä määräyksessä edellytetään, että kaikki siinä luetellut edellytykset täyttyvät.

31 Komissio väittää näin ollen, että Tanskan kuningaskunnan asiana on osoittaa konkreettista ja yksityiskohtaista näyttöä esittämällä se, että käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevien tuontitullien kantaminen vaarantaa kyseisen jäsenvaltion keskeiset turvallisuusedut.

32 Komissio toteaa myös, ettei Tanskan kuningaskunta ole ilmoittanut sille sellaisten tullien määrää, jotka komission mukaan olisi pitänyt kantaa, vaikka tämä on kuitenkin ennakkoedellytys sille, että komissio voi tarkistaa, että EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohdassa oleva tarpeellisuutta koskeva vaatimus täyttyy. Tanskan kuningaskunta ei myöskään ole osoittanut, miten sen tilanne saattoi poiketa sellaisten muiden jäsenvaltioiden tilanteesta, jotka ovat kantaneet tällaisia tulleja.

33 Komissio täsmentää vielä, että asetusta N:o 150/2003 sovelletaan 1.1.2003 alkaen ja että komissio ilmoitti kyseisen asetuksen antamiseen liittyvissä keskusteluissa, että se oli velvollinen perimään kyseiset tullit menneeltä ajalta, joten minkäänlaista luottamuksensuojaa ei voida johtaa asetuksen antamisesta. Kyseinen asetus perustuu sitä paitsi EY 26 artiklaan eikä EY 296 artiklaan.

34 Tanskan kuningaskunta on vedonnut myös EY 296 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrättyyn sotilassalaisuuksien luottamuksellisuutta koskevaan velvollisuuteen, ja tältä osin komissio katsoo, että kyseinen argumentti perustuu sekaannukseen EY 296 artiklan 1 kohdan a alakohdan – jonka perusteella jäsenvaltiot voivat olla paljastamatta tiettyjä tietoja silloin, kun se on niiden keskeisten turvallisuusetujen vastaista – ja EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohdan – jossa jäsenvaltioille annetaan lupa toteuttaa tietyin edellytyksin tiettyjä toimenpiteitä, jotka ne katsovat tarpeellisiksi mainittujen etujen turvaamiseksi – välillä.

35 Komission mukaan asetuksella N:o 150/2003 käyttöön otettu tuontitullien suspendointi sotilasalalla kuvastaa sitä, että on mahdollista luoda erityisiä menettelyjä puolustustarvikkeiden joko tullien maksamiseen perustuvan tai perustumattoman tullikohtelun osalta ja että puolustusmateriaalia koskevat tullimenettelyt ovat näin ollen eri asia kuin tuontitullien maksamista koskeva kysymys. Komissio toteaa myös, että Tanskan kuningaskunta saattoi yhteisön tullikoodeksin nojalla järjestää tuontitullien kantamisen tavalla, joka mahdollistaisi puolustusmateriaalin tuonteja koskevien tietojen luottamuksellisuuden, antamalla tietyille tullitoimipaikoille erityisiä toimivaltuuksia kyseisellä alalla.

36 Komissio korostaa tältä osin, että se, että Tanskan kuningaskunta jättää kyseiset tullit kantamatta, merkitsee sitä, etteivät jäsenvaltiot ole yhdenvertaisia siltä osin kuin on kyse niiden maksuosuuksista yhteisön talousarvioon. Tällainen kantamatta jättäminen merkitsee komission mukaan nimittäin yhteisön perinteisten omien varojen vähenemistä, mikä on korvattavissa ainoastaan bruttokansantuloon (BKTL) perustuvien varojen sellaisella lisäyksellä, jonka kaikki jäsenvaltiot jakavat keskenään.

37 Tanskan kuningaskunta katsoo, että jäsenvaltioilla on EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla laaja harkintavalta sellaisten toimenpiteiden osalta, joita ne toteuttavat turvatakseen keskeisiä turvallisuusetujaan ja jotka liittyvät sellaisiin tuotteisiin, joihin sovelletaan mainittua EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohtaa. Kyseisessä määräyksessä annetaan Tanskan kuningaskunnan mukaan näin ollen jäsenvaltioille mahdollisuus poiketa EY 26 artiklasta ja yhteisön tullikoodeksista silloin, kun kyse on yksinomaan sotilaalliseen käyttöön tarkoitettujen tarvikkeiden tuonnista ja kun tarkoituksena on turvata asianomaisen jäsenvaltion keskeiset turvallisuusedut sen erityistilanne huomioon ottaen.

38 Tanskan kuningaskunta on lisäksi sitä mieltä, että asetuksen N:o 150/2003 antamisella on vahvistettu tarve kunnioittaa jäsenvaltioiden turvallisuusetuja ja ettei sillä ole muutettu aikaisemmin vallinnutta oikeustilaa vaan vain täsmennetty sitä.

39 Tanskan kuningaskunta toteaa, että se seikka, ettei ennen asetuksen N:o 150/2003 voimaantuloa yhdessäkään yhteisön säännöksessä sallittu sitä, että jäsenvaltio voi tarvittaessa toteuttaa tarvittavat toimenpiteet ottaakseen huomioon keskeiset turvallisuusetunsa puolustustarvikkeiden tuonnin yhteydessä, sai Tanskan kuningaskunnan katsomaan, että kyseiset edut katettiin EY 296 artiklalla, sekä kyseisen artiklan sanamuodon että sen tavoitteen perusteella. Kyseinen jäsenvaltio toteaa näin ollen katsoneensa, ettei sillä ollut muuta vaihtoehtoa kuin säätää kansallisella tasolla kyseisten tarvikkeiden vapauttamisesta tuontitulleista EY 296 artiklan perusteella.

40 Tanskan kuningaskunta katsoo, että tullien kantaminen puolustustarvikkeiden tuonnin yhteydessä voi merkitä jäsenvaltion keskeisiin turvallisuusetuihin kohdistuvaa vaaraa. Kyseinen jäsenvaltio toteaa ensinnäkin, että jäsenvaltion turvallisuusetujen säilyttäminen on läheisesti sidoksissa sen puolustuskyvyn ylläpitoon, koska puolustusmateriaalihankinnat edistävät välttämättä puolustuskyvyn säilyttämistä. Se toteaa toiseksi, että koska puolustukseen osoitetut valtion taloudelliset voimavarat ovat rajalliset, mainittujen tullien kantaminen puolustusmateriaalin tuonnista merkitsisi kyseisen materiaalin kallistumista samassa suhteessa ja rajoittaisi valtion kykyä tehdä kyseisiä hankintoja.

41 Tanskan kuningaskunnan mukaan asetuksen N:o 150/2003 toisesta perustelukappaleesta ja kyseistä asetusta koskevan ehdotuksen esittämisestä ilmenee selvästi, että komissio on myöntänyt, että puolustustarvikkeiden tuontiin liittyvien tullien kantamisen ja jäsenvaltioiden keskeisten turvallisuusetujen välillä on yhteys. Vastaaja katsoo tässä tilanteessa, ettei komission ole syytä vaatia jäsenvaltioilta sitä, että nämä esittävät muuta näyttöä osoittaakseen sen, että tällaisten tullien kantaminen merkitsee niiden keskeisiin turvallisuusetuihin kohdistuvaa uhkaa.

42 Tanskan kuningaskunta esittää, ettei se olisi voinut noudattaa yhteisön tullimenettelyä puolustustarvikkeiden riidanalaisten tuontien osalta ilman, että olisi ilmennyt vaara siitä, että sen alueen turvallisuutta koskevia keskeisiä tietoja, eli muun muassa maahantuotujen tarvikkeiden luonne, niiden koostumus ja käyttömahdollisuudet, olisi paljastunut yhteisössä. Tanskan kuningaskunta toteaa näin ollen, että velvollisuus noudattaa tiettyä luottamuksellisuutta kyseisellä alalla esti sitä toimittamasta kyseisiä tietoja komissiolle ja että se, että jäsenvaltio yksipuolisesti jättäisi noudattamatta

kyseistä velvollisuutta, saattaisi vaarantaa sotilasalaa koskevan yhteistyön ja kauppasuhteiden jatkumisen tiettyjen kolmansien valtioiden kanssa.

43 Tanskan kuningaskunta katsoo, että yhteisön tullikoodeksissa säädetyt luottamuksellisuutta koskevat toimenpiteet eivät ole riittäviä täyttämään sellaisia turvallisuutta ja luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia, joita jäsenvaltiolla on oikeus asettaa silloin kun kyse on sen turvallisuuteen liittyvistä tiedoista. Jäsenvaltio voi Tanskan kuningaskunnan mukaan jättää puolustustarvikkeiden tuonnin yhteydessä suorittamatta tuontitulleja ilman, että se näin tehdessään jättäisi noudattamatta yhteisön oikeuden mukaisia velvoitteitaan.

44 Tanskan kuningaskunta katsoo myös, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus ottaa käyttöön sellaisia puolustustarvikkeiden tullittomaan maahantuontiin liittyviä erityisiä menettelyjä, joiden tarkoituksena on ainoastaan varmistaa se, että kyseessä olevat tarvikkeet ovat todellakin luonteeltaan sotilaallisia, eikä määrittää kyseisten tavaroiden tullioikeudellista asemaa tai tullien tasoa siinä tarkoituksessa, että tullin määrä laskettaisiin kunkin kolmansista valtioista peräisin olevan tuonnin osalta. Tanskan kuningaskunnan mukaan se, että asetuksen N:o 150/2003 laatimisen yhteydessä oli tarpeellista määrittää oikeudellinen perusta tällaisen erityisen menettelyn ottamiseksi käyttöön kyseisessä asetuksessa, osoittaa, että tällainen valtuutus puuttui yhteisön tullikoodeksista.

45 Tanskan kuningaskunta väittää, että se, että jäsenvaltio on vapauttanut EY 296 artiklan perusteella puolustusmateriaalin tuonnin tulleista, ei välttämättä loukkaa yhteisön solidaarisuuden ja moitteettoman varainhoidon periaatteita.

46 Tanskan kuningaskunta katsoo lopuksi, että se, että komissio on jo vuonna 1988 tehnyt ehdotuksen neuvoston asetukseksi (ETY) tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tuontitullien tilapäisestä suspendoimisesta (EYVL C 265, s. 9), osoittaa paitsi sen, ettei komissio vastustanut ratkaisua, joka perustui tulleja koskevan vapautuksen soveltamiseen kyseisellä alalla, myös sen, että ehdotuksellaan se ainoastaan täsmensi aikaisempaa oikeustilaa.

47 Kyseisen jäsenvaltion mukaan on myös mainittava, että yhtäältä se seikka, ettei tältä osin käyty minkäänlaisia uusia neuvotteluja asetuksen N:o 150/2003 antamiseen saakka, ja toisaalta se seikka, että komissio luopui sellaisten jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien menettelyjen jatkamisesta, jotka se oli Tanskan kuningaskunnan osalta aloittanut vuosina 1984 ja 1985 siltä osin kuin oli kyse tullien kantamatta jättämisestä kolmansista valtioista tuodun sekä siviili- että sotilaskäyttöön tarkoitetun materiaalin osalta, aloittamatta tällaista menettelyä erityisesti sotilaalliseen käyttöön tarkoitettujen tarvikkeiden tuonnin osalta, ovat johtaneet siihen, että Tanskan viranomaiset saattoivat perustellusti katsoa, että komissio oli hyväksynyt poikkeuksen olemassaolon kyseisellä alalla.

*Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

48 Yhteisön tullikoodeksissa säädetään tuontitullien kantamisesta kolmansista maista lähtöisin olevista sellaisista sotilaalliseen käyttöön tarkoitetuista tavaroista, joista käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse. Riidanalaisten tuontien ajankohtana, eli ajanjaksona 1.1.1998–31.12.2002, yhdessäkään yhteisön tullilainsäädännön säännöksessä ei säädetty tuontitulleja koskevasta nimenomaisesta vapautuksesta tämänkaltaisten tavaroiden osalta. Kyseisenä ajanjaksona ei näin ollen ollut myöskään olemassa nimenomaista vapautusta velvollisuudesta suorittaa vastaavat tullit – tarvittaessa viivästyskorkoineen – toimivaltaisille viranomaisille.

49 Sen perusteella, että asetuksessa N:o 150/2003 on säädetty tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tullien suspendoimisesta 1.1.2003 alkaen, voidaan lisäksi päätellä, että yhteisön lainsäätäjä on lähtenyt siitä olettamuksesta, että ennen kyseistä päivämäärää oli olemassa velvollisuus suorittaa mainitut tullit.

50 Tanskan kuningaskunta ei ole missään vaiheessa kiistänyt riidanalaisten tuontien tapahtumista huomioon otettavana ajanjaksona. Tanskan kuningaskunta on tyytynyt kiistämään yhteisön oikeuden riidanalaisiin omiin varoihin ja väittänyt, että EY 296 artiklan nojalla velvollisuus maksaa tulleja kolmansista maista tuoduista puolustustarvikkeista vahingoittaisi vakavasti sen keskeisiä turvallisuusetuja.

51 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on todettu, että vaikka jäsenvaltioiden asiana on toteuttaa niiden sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden varmistamiseen soveltuvat toimenpiteet, tästä ei kuitenkaan seuraa, että tällaiset toimenpiteet jäävät kokonaan yhteisön oikeuden soveltamisen ulkopuolelle (ks. asia C-273/97, Sirdar, tuomio 26.10.1999, Kok., s. I-7403, 15 kohta ja asia C-285/98, Kreil, tuomio 11.1.2000, Kok., s. I-69, 15 kohta). Oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksessa määrätään näet sellaisissa tilanteissa, joissa yleinen turvallisuus voi vaarantua, sovellettavista poikkeuksista ainoastaan EY 30, EY 39, EY 46, EY 58, EY 64, EY 296 ja EY 297 artiklassa, jotka koskevat tarkasti rajattuja poikkeustilanteita. Niistä ei voida päätellä, että perustamissopimukseen luonnostaan kuuluisi yleinen varaus, jolla suljettaisiin yhteisön oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle kaikki yleisen turvallisuuden vuoksi toteutettavat toimenpiteet. Tällaisen varauksen tunnustaminen perustamissopimuksen määräysten erityisedellytyksistä riippumatta voisi vaarantaa yhteisön oikeuden sitovuuden ja yhdenmukaisen soveltamisen (ks. asia C-186/01, Dory, tuomio 11.3.2003, Kok., s. I-2479, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Lisäksi on todettava, että EY 296 ja EY 297 artiklassa määrättyjä poikkeuksia on – kuten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusvapauksiin kohdistuvia poikkeuksia (ks. mm. asia C-503/03, komissio v. Espanja, tuomio 31.1.2006, Kok., s. I-1097, 45 kohta; asia C-490/04, komissio v. Saksa, tuomio 18.7.2007, Kok., s. I-6095, 86 kohta ja asia C-141/07, komissio v. Saksa, tuomio 11.9.2008, Kok., s. I-6935, 50 kohta) – tulkittava suppeasti.

53 Erityisesti EY 296 artiklan osalta on todettava, että vaikka kyseisessä artiklassa mainitaan toimenpiteet, jotka jäsenvaltio voi katsoa tarpeellisiksi keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi, ja sellaiset tiedot, joiden ilmaiseminen olisi näiden etujen vastaista, mainittua artiklaa ei kuitenkaan voida tulkita siten, että siinä annettaisiin jäsenvaltioille valta poiketa perustamissopimuksen määräyksistä ainoastaan viittaamalla kyseisiin etuihin.

54 Arvonlisäveron alalla asiassa C-414/97, komissio vastaan Espanja, 16.9.1999 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-5585) on lisäksi jo todettu, että Espanjan kuningaskunta oli jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, koska se ei ollut osoittanut, että Espanjan lainsäädännössä säädetty yksinomaan sotilaalliseen käyttöön tarkoitettujen aseiden, ammusten ja varusteiden tuonnin ja hankintojen vapauttaminen arvonlisä-

verosta olisi ollut EY 296 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla perusteltua kyseisen jäsenvaltion keskeisten turvallisuusetujen turvaamiseksi.

55 Näin ollen sellaisen jäsenvaltion, joka vetoaa edukseen EY 296 artiklaan, on näytettävä toteen tarve turvautua tässä artiklassa määrättyyn poikkeukseen keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi.

56 Näiden näkökohtien vuoksi ei voida hyväksyä sitä, että jäsenvaltio vetoaa puolustusmateriaalin kallistumiseen, joka aiheutuu siitä, että kolmansista maista lähtöisin olevan tällaisen materiaalin tuontiin sovelletaan tulleja, voidakseen välttyä sellaisilta velvollisuuksilta, jotka perustuvat yhteisön talousarvion solidaariseen rahoittamiseen, sellaisten muiden jäsenvaltioiden vahingoksi, jotka puolestaan kantavat ja suorittavat edelleen tällaiseen tuontiin liittyviä tulleja.

57 Siitä väitteestä, jonka mukaan yhteisön tullimenettelyt eivät ole omiaan takaamaan Tanskan kuningaskunnan turvallisuutta, kun otetaan huomioon sellaiset luottamuksellisuutta koskevat vaatimukset, jotka sisältyvät viejävaltioiden kanssa tehtyihin sopimuksiin, on korostettava – kuten komissio perustellusti huomauttaa – että yhteisön tullijärjestelmän soveltaminen merkitsee sellaisten yhteisön virkamiesten ja kansallisten virkamiesten toimintaa, joihin kohdistuu tarvittaessa luottamuksellisuutta koskeva velvollisuus silloin, kun he käsittelevät arkaluonteisia tietoja, mikä on omiaan turvaamaan jäsenvaltioiden keskeiset turvallisuusedut.

58 Lisäksi sellaisissa selvityksissä, jotka jäsenvaltioiden on säännöllisesti toteutettava ja toimitettava komissiolle, ei edellytetä niin tarkkojen tietojen antamista, että tämä voisi vaarantaa mainittujen valtioiden edut turvallisuuden ja luottamuksellisuuden osalta.

59 Jäsenvaltioiden on tässä tilanteessa ja EY 10 artiklan – joka koskee jäsenvaltioiden velvollisuutta helpottaa komission sen tehtävän täyttämistä, joka liittyy perustamissopimuksen noudattamisen valvontaan – mukaisesti annettava komission käyttöön asiakirjat, jotka ovat tarpeen sen tarkistamiseksi, että yhteisön omat varat siirretään lainmukaisesti. Kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 168 kohdassa, tällainen velvollisuus ei kuitenkaan estä sitä, että jäsenvaltiot voivat tapauskohtaisesti ja poikkeuksellisesti EY 296 artiklan perusteella antaa tietoja vain asiakirjan tietyistä osista tai kieltäytyä antamasta tietoja ollenkaan.

60 Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella on todettava, ettei Tanskan kuningaskunta ole osoittanut, että EY 296 artiklan soveltamiseksi tarvittavat edellytykset olisivat täyttyneet.

61 Edellä esitetystä seuraa, että Tanskan kuningaskunta ei ole noudattanut asetuksen N:o 1552/89 2 ja 9–11 artiklan mukaisia velvoitteitaan 31.5.2002 saakka eikä kyseisestä päivämäärästä alkaen asetuksen N:o 1150/2000 samojen artiklojen mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltäytynyt laskemasta ja maksamasta komissiolle sellaista omien varojen määrää, joka on jätetty kantamatta ajanjaksolla 1.1.1998–31.12.2002 ja joka liittyy puolustusmateriaalin tullittomaan maahantuontiin, ja koska se on kieltäytynyt suorittamasta viivästyskorkoja sen vuoksi, ettei se ole maksanut kyseisiä omia varoja komissiolle.

**Oikeudenkäyntikulut**

62 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Tanskan kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja Tanskan kuningaskunta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

63 Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaisesti Helleenien tasavalta, Portugalin tasavalta ja Suomen tasavalta, jotka ovat olleet asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

**1) Tanskan kuningaskunta ei ole noudattanut yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29.5.1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89, sellaisena kuin se on muutettuna 8.7.1996 annetulla neuvoston asetuksella (Euratom, EY) N:o 1355/96, 2 ja 9–11 artiklan mukaisia velvoitteitaan 31.5.2002 saakka eikä kyseisestä päivämäärästä alkaen yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 samojen artiklojen mukaisia velvoitteitaan, koska se on kieltäytynyt laskemasta ja maksamasta Euroopan yhteisöjen komissiolle sellaista omien varojen määrää, joka on jätetty kantamatta ajanjaksolla 1.1.1998–31.12.2002 ja joka liittyy puolustusmateriaalin tullittomaan maahantuontiin, ja koska se on kieltäytynyt suorittamasta viivästyskorkoja sen vuoksi, ettei se ole maksanut kyseisiä omia varoja Euroopan yhteisöjen komissiolle.**

**2) Tanskan kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

**3) Helleenien tasavalta, Portugalin tasavalta ja Suomen tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset